

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף ח'

הלכות השכמת הבוקר ה"ג

אות ה'

יום ג' פרשת מטות מסעי

כ"ז תמוז תשע"ה

מכון

הליכות נועם

halicot.noam@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

חלק א דף ח

ה) ועל-כן אסור לאכול קדם התפלה ובהר (ויקהל ד' רט"ו ע"ב) ובכתבים מחמיר מאוד מאוד שאפלו בשקם בחצי הלילה אסור לאכול ולשתות עד אחר התפלה וכל האוכל ושותה אז, נחשב כעונן ומנחש, רחמנא לצלן עין שם לא כאשר רבו עתה המתפרצים בעם לשתות קדם התפלה עד שנעשה אצלם כהיתר ותולין עצמן באילן גדול, מה שמצאו קצת צדיקים שהיו חולים גדולים ושתו קדם התפלה, פי היו מכרחים לזה. והם מתרמים אליהם כקוף בפני אדם ומעקמין את עצמן אחריהם וממלאים פיהם בשתיית קאווי קדם התפלה עד שנמצא גם קצת שאוכלין גם כן קדם התפלה, אוי להם, אוי לנפשם, כי הוא אסור חמור מאוד, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (ברכות י') ובפרט בזהר הקדוש ובכתבים ואין לנו לדמות עצמנו לצדיקים גדולים אשר רוח אחרת אתם, ובפרט שהיו חולים גדולים וגם כי רב הצדיקים לא נהגו כך ורובנו הקדוש ז"ל ספר שמעולם לא שתה אפלו מים קדם התפלה, אף-על-פי שמדין השלחן ערוך מותר לשתות מים, אף-על-פי-כן הוא לא שתה אפלו מים קדם התפלה.

נחזור לענינו שעל פי הג"ל מבאר קצת ענין האסור לאכול ולשתות קדם התפלה, כי מבאר בהתורה הג"ל שתקון האמונה הוא על-ידי שמעלין נוצצי הרבור וכו', שזה זוכין על-ידי התענית וכו', כי על-ידי תאות אכילה ושתיה אזי מתגברין הקלפות, שהם בחינת שרי פרעה וממשיכין את הרבור לתוך בחינת מצר הגרון ואינו יכול לדבר שום דבור לפני השם יתברך וכו' והתקון לזה הוא תענית, שעל-ידי שמרעבי את עצמו, על-ידי זה ממשיך מימי החסדים ללחלח מצר הגרון, לקים, "קרא בגרון אל תחשיך וכו'" (ישעיה נ"ח) ועל-ידי זה נתתן האמונה בשלמות וכו', כמבאר שם כל זה היטב, עין שם.

ועל-כן אסור לאכול ולשתות קדם התפלה, כי צריכין להרעבי עצמו קדם התפלה שזהו בחינת תענית שעות שבבלי יום מרעבין עצמן ומתענין קדם התפלה ועל-ידי זה ממשיכין הארה מבחינת תענית לרבק אחורי הקדשה כדי להוציא הרבור ממצר הגרון, כדי לקשט האמונה הקדושה המתחדשת בכל בקר, כדי לזכות לדבור של התפלה בשלמות, כי התפלה היא בחינת אמונה כידוע, שהיא נשלמת על-ידי תקון הרבור, כי עקר התפלה הוא ברבור דוקא ושלמות הרבור הוא על-ידי שמרעבי עצמו בתענית. ומשבר תאות אכילה כנ"ל ובשביל זה צריך כל אחד מישוראל להתענות ולהרעבי עצמו על כל פנים קדם התפלה שאז אסור גדול מדינא לאכול ולשתות כנ"ל, כי צריכין בכל יום קדם התפלה להרעבי עצמו להמשיך בחינת תענית כדי לתקן הרבור של התפלה, שהוא בחינת תקון וקשטי האמונה וכו' כנ"ל, כמבאר בהתורה הג"ל, עין שם גם כי התענית שמרבק אחורי הקדשה, זהו בחינת כח ההתחלה שחוזרין פניו בכל פעם אל ההתחלה לקבל כח מההתחלה, שהוא עקר, כי כל ההתחלות קשות, כמבאר היטב בהתורה הג"ל. וכמבאר בסופו שם שבשביל זה צריכין להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש ולא תהיה העבודה ישנה אצלו, כי עקר כח העבודה הוא כפי ההתחלה ועל-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי אולי לא היתה התחלתו בתחלה כראוי, על-כן צריך להתחיל עתה וכן בכל יום ובכל פעם, עין שם. ועל-כן בכל בקר קדם התפלה צריכין להתענות לבלי לאכול קדם התפלה כדי להוציא הרבור ממצר הגרון וכו' כנ"ל על-ידי שחוזרין אל ההתחלה, שהיא בחינת רבקות אחורי הקדשה, שחוזרין בכל פעם אל האות הראשון, כמבאר שם, עין שם וזה צריכין בבקר, כי בכל יום ויום בבקר צריכין להתחיל לעסק בעבודת ה' מחדש בבחינת חדשים לבקרים וכו' כאלו לא התחיל ערין מעולם כלל וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (דברים ו'), "אשר אנכי מצוה היום" בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים (ספרי שם) וכן דרשו על פסוק (דברים כ"ז), "הסבת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם וכו'", שבכל יום יהיה דומה בעיניך כאלו היום באת עמו בברית (פירוש רש"י שם) נמצא, שבכל יום צריכין להתחיל מחדש, על-כן אסור לאכול קדם התפלה בבקר, שהוא בחינת תענית, שעל-ידי זה ממשיכין האור של כח ההתחלה ועל-ידי זה זוכין להתחיל בכל בקר מחדש כנ"ל:

ליקוטי הלכות ח"א דף ח' השכמת הבוקר ג'

מהרנ"ת עוסק בסעיף זה בענין איסור האכילה קודם התפילה, שאמרו חז"ל כאילו בנה במה, ובזה"ק כינו אותו כמעונן ומנחש, ויש להבין מה עוצם האיסור באכילה קודם התפילה. מהרנ"ת מגלה כאן פנימיות הדבר לאור דבריו לעיל שהקימה לפנות בוקר הוא הזמן שהאדם נבנה ממש מחורש, כל יום היא התחלה חדשה, בכל יום יש דברים חדשים מה לעשות, להשיג דברים חדשים. בלי רביה"ק אין תופסים את ההתלהבות שבדבר, נרמה לעולם שכל יום שנוסף הוא עוד יום של טרדות חדשים, עוד יום של חובות חדשים, אך רביה"ק מלמד אותנו שכל יום הוא יום חדש של עבודת ה', להוסיף לנפשי עוד דיבור של רביה"ק, עוד בהירות בדרך העבודה איך לקיים. כמו חייל נאמן שמוסיף לשפר עבודתו בכל יום.

סגולת הקימה בבוקר ליישב את הדעת מחדש ללחום ולברר את הבריאה

וכל זה הוא ע"י הקימה בבוקר, שמתעורר קודם השחר לכוון את דרכיו, ולבנות את דעתו ושכלו שיחזור למקומו הראוי, ויצא מהעדר הדעת, ועי"ז בא להתפלל בכונה, וזוכה לישוב הדעת שעיי"ז זוכה שע"י אכילתן של ישראל נעשה יחוד אפין באפין. הכלל שהוא יודע שהוא צריך לייחוד יחוד, וזה שייך אליו ממש, ולא רק יחוד, אלא יחוד אפין באפין.

הכל תלוי בעבודת האדם לפנות בוקר, שהוא זמן שאדם צריך לבנות את עצמו, ולעצור בעצמו, לא לומר שיש לי כבר אמונה מאתמול, ולסמוך על דעתו ולאכול, שהרי כל ענייני הרשות כאכילה ומשא ומתן, הם ענין הבירורים, כי בכל דבר יש עבודת הבירור, כשיש לאדם אמונה הוא יכול לעשות בכל דבר ממש ממש עבודת ה', הכל תלוי בקימה לפנות בוקר, עי"ז נבנית האמונה.

כל זמן שלא הכין עצמו לפנות בוקר לזה, איך יכול כבר לעסוק באכילה, הרי עדיין אנו מוכן למלחמה כלל, ואיך שייך שיעסוק בזה. וזהו בחי' מעונן ומנחש, היינו ההשפעות של הקליפות, הנאת עוה"ז יש בהם כח של הסתרה וחמימות הרע, והוא כאילו בנה במה ועבודה זרה, כי לא בנה את האומנה מחורש.

כרי להשלים את הדבר הביא מהרנ"ת מהמשך דברי רביה"ק בסי' ס"ב שם, ולפום ריהטא נרמה כאילו חסר בהסברת הדברים, לכן נרחיב מעט לבאר כלל נושא שמוזכר שם בדברי רביה"ק, ובזה נבין כלל דבריו כאן.

ענין יחוד אפין באפין לעובדא למעשה

כלל המאמר הוא שע"י אמונה יכול כל אדם לזכות שע"י אכילתו נעשה יחוד נורא ועליון, כי אנו צריכים לדעת שיחוד קוב"ה ושכינתיה נעשה מכל דבר, מכל הסתכלות על דבר, מכל מחשבה נעשה יחוד, כ"ש תפילה ולימוד התורה, בכל עבודה יש תיקונים ויחודים מיוחדים נפלאים מאד שאין לשער, בכל מצוה ומצוה יש ענין מיוחד. כל שכן יום של התבודדות ותשובה הוא היחוד הכי גדול שיש.

וגם כשאין לו יד וחלק בידיעת ענייני יחוד קוב"ה ושכינתיה, לא צריך להבין, העיקר שהתמימות שלו אומרת, שהשי"ת נמצא בדבר הזה. וקצת הטוב שיש בי, הוא המתקן, אין שאלות ואין ספקות, כל אחד עושה את שלו ועובר ה'.

אכילה יש בה ענין יחוד מיוחד לזה שנקרא אפין באפין, כמו ששני חברים נפגשים, אחד מסתכל בפני השני, אם אחד מסובב את הראש הצידה, סימן שאינם חברים טובים, ואין יחוד שלם. אפין באפין היינו שאתה מעורר את האמונה שלך ומאיר שם באור הרעת, עד שהרעת והאמונה מתחברים, אתה הבאת את האפין - הפנים שלך, השכל הפשוט והתמים שאתה יכלת להביא, והקב"ה מביא לך דעת ואור האמת, אפין העליונים.

כי נושא האמונה מתגלל ע"י אפין באפין, ובזה הכח אנו נכנסים באמונה. בזה קונים את האמונה. גם כשאדם מרגיש שהוא מאבד עשתונות וקשה לו בפרנסה, היינו שהאמונה נפלה לך, לכן תתעורר מחדש ותבנה את היחוד אפין באפין, זהו הנושא שרבינו מדבר כאן. כשאתה רואה שעובר עליך, סימן שאתה צריך לקנות אמונה, האכילה זה הזמן שקונים אמונה.

הרבה מקשים האם רבינו לא אוחז בלשבר תאוות, וסיגופים, איפה כאן במאמר מדבר ממה ששייך לאנשים פשוטים בהתחלת העבודה? האמת הוא שבהמשך המאמר הוא כן מזכיר הרברים שהם ההתחלה וההכנה לזכות למה שכתב בתחילה שנעשה יחוד אפין באפין, שהרי המשיך בענייני התענית וההתחלות, שהם כהכנה להשלמת האמונה שעל ידה יושלם היחוד הנ"ל ע"י אכילתו. כי כלל הדבר שיבא לשלימות האמונה עד שיוכל לדבר דיבור שלם עם דעת שלם שהוא יחוד אפין באפין.

כל יום צריך האדם להביא לשכינה הק' קישוטיין חדשים

ועיקר השלמת האמונה הוא להביא לה קישוטיין חדשים, כי שרה בחי' הדיבור ירדה לבית פרעה, ובני ישראל ירדו למצרים, וכלל ענין הירידה שעל ידי זה נעשה עליית הניצה"ק כשיוצאים משם, זהו בעצם כל מה שעובר עלינו כל היום, עייפות, קשיים, בלבולים, השלכות שמשליכים את האדם, זה גורם שיזכה לקישוטי אמונה. קישוטים זה דבר יפה, אנשים מתפרנסים מזה. וכן בליל שבועות אומרים כ"ד ספרים הם קישוטיי כלה, וכן בליל שבת, מאירים מרגלאן, קישוטיי האמונה שמאירים בשבת מתוך מה שאדם בירר כל השבוע, זהו הרגש של האמונה.

זהו החלק השני של המאמר, שדווקא כשהבע"ד בולע את הדיבור ואי אפשר להעלותו, שהוא בחי' ירידה למצרים ותאוות אכילה, ועיקר נושא הדבר הוא שלזה רבינו פתח בענין האכילה שנעשה על ידו יחוד. כי לעולם באמת אנו צריכים לאחוז בזה. לבנות האמונה עד שיהיה שלימות היחוד, והוא ע"י שמתפלל בכונה והתלהבות, וכך יזכה להיות כראוי. אלא שהתחלה הוא בחי' תענית, כשפרעה וכחות הרע תופסים את האדם בחושך עין וערפל, בחי' לקיחת שרה, בחי' גלות הנפש של כל אחד ואחד.

ואזי כשאחוז בעצמו בבחי' תענית, מאיר אור הפנים ופרעה בורח משם, וכל זה עשה ה' כדי שתביא קישוטיין חדשים, שתחזיר חזרה ניצה"ק שנפלו אחורי הדיבור, שאי אפשר להעלותם רק ע"י ניסיונות, הוא כלליות הקושי והכבדות וחשכת היום, בכמה וכמה אופנים, אלו הם השלמת רצון השי"ת, לשנות את העוה"ז שהוא מאד מכוסה, מאד טבע, ותעשה ממנו קישוט חדש. קישוטיי כלה להשי"ת. נחת רוח להשי"ת, בכל לחץ ודחק, אינו נבהל מזה, לא מסתכל על זה, לא מפחד מזה, ה' איתי, ואדרבה הירידה לצורך עליה, זהו קישוטיי כלה.

ליקוטי הלכות ח"א דף ח' השכמת הבוקר ג'

הגדרת 'אדם' שיכול וצריך להרעיב את עצמו, משא"כ בהמה אינה מרעבת עצמה

רבינו הק' מאריך שם, שלזה צריך בחי' תענית, הינו שאדם מרעיב את עצמו קצת, גרר האדם הוא שונה מבהמה, שהוא מוכרח להרעיב עצמו, זהו הגדרת האדם, לאחוז בעצמו, לא לגשת מיד לאיזה דבר. זהו הקדמה לכלל המאמר. שאדם צריך לזכות לשלימות האמונה, לחיות עם איזה פנימיות. ולזכות לזה, צריך לשבר תחילה קצת, להתייגע קצת, אח"כ זוכה ונעשה בר דעת, והכל נהיה מלא אורה ושמחה.

זהו סדר המאמר, בתחילה הקדים שע"י כח האמונה יכולים לזכות לשלימות החיים, יחוד שלם בכל אכילה, אך אנו שואלים האם זה שייך אלי? לזאת נדע שזהו עיקר ההתקרבות לרביה"ק, ע"י חצות לילה אחד, יראה כבר ענין אחר לגמרי בארוחת בוקר שלמחרת.

אלא שמהרנ"ת בהלכה זאת מתייחס לחלק השני שרבינו מאריך לאחור שמגלה שאנו יכולים לשבר כל הקושינות, הן אלה שאין עליהם תשובה, היינו בלבולים עצומים, והן אלה שיש עליהם תשובה אלא שהמחז בקטנות, ועוד לא נבנו שבילי השכל. איך נתקדם לבנות שבילי השכל צעד אחר צעד, ולבא לרעת ולתפילה, ואז ידע מה להשיב לאפיקורס, ואז יבין שהבריאה הזאת מחוברת למעלה ע"י כל מה שאני עושה. זה עיקר הכניסה לעבודת ה', צריך להתחבר לרביה"ק ולחפש חברים טובים שמקיימים באמת דברי רבינו.

ור' נתן כאן מתייחס לחלק האחרון הוא ע"י תענית, כי הדרך לבא לזה הוא ע"י הקישוטין שעוברים עליך, בפרנסה, בבריאות, ירידות נפילות, כל דבר כזה, עושה נחת רוח מיוחד לה', גנבו אותו, ובבלבו אותו, ומחזיק מעמד שלא ליפול.

כי בתחילה יש מדרת הדין שלא נותן לו לדבר לפני ה' דיבור עם דעת, ולזה צריך לברר אחורי הדיבור ולהעלותו, להביא קישוט חודש ע"י התענית, בגי' רע"ב שמות אחורי הקדושה.

באכילה עיקר גרר האדם, שירעיב את עצמו, יש דבר שמותר לאכול, ויש דבר שלא, יש זמן שמותר ויש זמן שלא, ומתנהג נורמלי וברוך ארץ, זה גרר אדם. ואפ' לצורך פרנסה או שאר דברים שעוסק בהם, האדם יכול להרעיב את עצמו, משא"כ בהמה מה שרואה אוכלת. גרר האדם שהוא מסתגף, לא אוכל כל מה שרואה וכל מה שרוצה. אך זה לא התכלית, התכלית הוא להגיע למה שהבעש"ט ורביה"ק מגלים כמ"ש בהמשך המאמר שע"י יבא להשלמת האמונה, להסתכל בפנימיות אלקותו, ובכל מה שר' נתן מבאר בחלק שני איך אוכלים בקדושה, דברים נפלאים, ואז יזכה להיות בגדר 'אכילתן של ישראל', היינו שידע היטב בכל אכילה שהוא שליח של השי"ת לעשות יחוד קוב"ה ושכינתיה.

המקושר לצדיק, מתחדש בכל יום בעבודה חדשה

כשארם יודע שיש לו רבי, ובכל יום ויום הוא בא להרים אותו, לשנות אותו, כמו אדם שיש לו חנות, ובכל יום יש הכנסות חרשים, כך יש לנו חנות של עבודת ה', ויכולים לגשת לקיים, למצוא דרך בעבודת ה', היום אלמוד מסכת חרשה, היום אכניס יותר כח בתפילה, כל יום התחלה חדשה ממש שיהיה נעשה על ידי יחוד קוב"ה ושכינתיה אפין באפין. עברו עשרים שנה שאינו קבוע בקדושה, אני מתחיל היום, שהרי בלי התחלה, לעולם לא אכנס, היום אני מתחיל להכנס.

ליקוטי הלכות ח"א דף ח' השכמת הבוקר ג'

איך נכנסים לזה, הרי נופלים מזה תמיד, אלא שכשעוזבים את הקושיות והבלבולים בבחי' שינה כנ"ל, ואח"כ עוסק בתורה שהיא בנין השכל דקדושה, עי"ז מקבל כח ודעת.

ובזה מובן פשוט מדוע אסור לאכול קודם התפילה, שהרי קודם התפילה הוא הזמן שאוחז ומסגף את עצמו, בכרי להפרד מהבלבולים והכיסויים ומה שמרחק מה', ומתקדם, ולא הולך לעבודה כדי ללמוד משהו, לבנות קצת ישוב הדעת, ואח"כ נהיה בריא, ומתחיל לבנות את השכל והדעת. ואין הזמן כעת לאכול כלל.

ב' דרכים יש בקדושת אכילה, בתחילה ע"י יגיעה ובחי' תענית, ובסוף בהארת הדעת והאמונה

כי בזה המאמר יש שני דרכים של קדושת אכילה, אחד באור הדעת והיחוד, והוא דרך הצדיקים שמסתכלים על הגישה לשבת ליד השלחן לסעודה סעודה, בריוק כמו שמסתכלים על הגישה ללכת לבית הכנסת ביום הכיפורים ולהתפלל, ממש אותו דבר. זה אותו עבודת השם. בזה המאמר מתגלה איך תבא לזה, כשתגדל האמונה, בזה תדע שה' נמצא בכל עסק ובכל דבר, ובכל מה שעובר עלי. וזהו היחוד השלם, שמצטייר הדעת בלב לעובדא למעשה ועושה כל דבר בקדושה.

הדרך השניה הוא כשאין יכול לאכול עם אמונה, כי אין לו דיבור, ואז עבודתו בבחי' סיגופים ותענית, שאוחז בעצמו שלא לאכול, שהוא בחי' תענית שעות, כנודע מענין תענית הראב"ד כשעוצר עצמו קצת זמן מלאכול, וכן נהגו אנ"ש שהיו עוצרים באמצע קצת, אף אחד לא צריך לראות, בשקט תעצור בעצמך כמה פעמים, דקה להסיח דעת ממה שאתה עוסק שם, יש מקום שאסור היסח הדעת, אבל בתאוות טוב מאד להסיח דעת מזה קצת, וזהו בזמן הקטנות.

כי תכלית העבודה הוא שכן יוכל לעבוד את ה' בכל דבר, אלא שתיישב דעתך כשאתה רואה שאין לך דיבורי התפילה, בחי' ניחור גרוני, הדיבור נתפס בקליפות, ראשי התאוות זה אכילה ושתייה, לכן תהיה בן אדם תרעיב את עצמך.

וזהו הסדר שלפני התפילה, האדם הוא בקטנות, שעוד לא בנה את האמונה החדשה שיוצאת בכל בוקר. ולכן צריך לברר ניצוצי אחורי הדיבור שע"ז נבנה הדיבור שהוא שלימות האמונה.

מהרנ"ת מבאר שע"ז זוכים לקשט את התפילה, היינו שהדיבור יש לו טעם, בהתחדשות חרשה, אהה, אשרינו, זכיתי לדבר דיבור אחד לפני ה', גישמאקייט חרש, ג'ולערי חרש, לא נאריך בזה.

ענין התענית היינו התחלות חדשות

מהמשך המאמר מתגלה שענין התענית היינו ריבוי ההתחלות, כמ"ש 'מיום שהתחלת להתענות', הרי שנקודת התענית הוא התחלה, שלפי ההתחלה כך נחשב כח התענית. זהו בחינת כח ההתחלה שחוזרין פניו בכל פעם אל ההתחלה לקבל כח מההתחלה, שהוא עקר, כך צריך בכל יום להתחיל מחדש, ולזה צריך להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש.

וכן בכל פעם שנוסעים לרביה"ק הוא בחי' התחלה, כששואלים את האדם, הלו, נסעת לרבינו, אין עונים נסעתי פעמיים או עשרים פעמים, אלא כל פעם היא נסיעה ראשונה ממש, זה לא אותו רבי, אני נוסע לרבי, שילמד אותי להיות יהודי, להיות בשמחה, כל פעם חרש, אם אני

ליקוטי הלכות ח"א דף ח' השכמת הבוקר ג'

נוסע לרבי הישן, זה לא ענין של רבינו בכלל, נוסעים לרבינו להיות חרש. כל עבודה תהיה חרשה. כל מה שצריך יהיה חרש. כי עיקר עבודת ה' תלוי בהתחלות.

זאת ההתחלה נקראת בשם תענית. כי ההתחלה להכנס אל הקדושה הוא בחי' שמרעבי עצמו, שעניינו התחדשות, כי הוא מסתכל על עצמו ורואה שהוא מוכרח להתחיל ללמוד תורה מחדש, מוכרח לשמור את המחשבה קצת זמן, לאחוז עצמי מעצבות. לא לחשוב מפרנסה עד אחר התפילה, ולא לתת לראגות להכנס לראש, להיות רבוק בה'. זהו ההתחלה.

אזי מקבלים את הכחות, הארה שנקרא בחי' תענית, כדי להעלות הכל מעלה מעלה, ויכול להכנס בקדושה בשלימות.

ענין השתיה קודם התפילה ע"פ הלכה

נשוב לרברי מהרנ"ת באיסור הגמור לא לאכול לפני התפילה, ממש לשונות חריפים, בנה במה, עבודה זרה, ובזה"ק נאמר שהוא מעונן ומנחש. והוא פלא. אך לאור דברי מהרנ"ת פשוט הענין. אלא בתוך הרברים ר' נתן מזכיר שאצל חסידים שכחו ההלכה זאת, האמת שע"פ הלכה מותר לשותות מים, כשהוא חלש, כ"ש כשחולה הוא מחוייב לשותות מים, לא לעשות קונצים עם הבריאות, וכן קפה טורקי בלי סוכר זה רפואה ולא מאכל, כך כתב הרמ"ז. [לא יודע אם זה בריא, אבל לא מסתבר בריוק שמי שהוא חולה וחלש, יעזור לו הסוכר בריוק.. מאידך מי שהוא חולה באמת, הורו הרבנים שיטול ידיו תיכף בקומו בבוקר, ויאכל לחם, ואז אינו מעונן ומנחש, אלא מקבל שפע ממקום אחר, מבחי' חולה]

תחילה נרבר מענייני ההלכה, כשאין סוכר מותר. אלא שנעשה המנהג שמכניסים שם הכל בכל, על זה צועק ר' נתן, איזה הפקרות היא זו, ולא רק שחסידישע אינגעלייט נהיה להם מנהג להתאסף ביחד עם גישמאקע קאווע, מה שנשאר אצל החסידים הוא חמימות כזה, יושבים חברים יחד באהבה, ולומדים דף גמרא חם עם כוס קפה חם, זה נראה להם חלק מהיהדות, ור' נתן לא נותן לו לעשות את זה. זה דבר שיש אנשים שמתבלבלים בזה.

אנו לא מבינים מאיפה האדם מגיע, יש להזהר לא לפגוע באחד שהתקרב ומגיע ממקום שהיו רגילים בזה רבים וטובים, אבל ר' נתן לא פחד, הודיע את האמת, שנדע שיש כזה איסור, ממילא תעשה בדרך היתר. אם התרגלת לקפה, זה כבר כמעט כמו מחלה. כל אחד ישראל את הרב שלו איך יתנהג בזה.

מדוע הזכיר מהרנ"ת שרבינו לא שתה מים, הרי לא החמיר חומרות כלל?

עכ"פ ר' נתן מסיים כאן, אף-על-פי-כן הוא לא שְׁתָּה אֶפְלוּ מִיַּם קִדְּם הַתְּפִלָּה וְנוֹדַע שֶׁרְבִינוּ הִק' לֹא הִיָּה מִחֲמִיר, אֲרַבְּבָה הַמְצוּוֹת הוֹלֵךְ עִם אֹר וְטַעַם טוֹב, אֲלֵא שֶׁבִרְבֵּר הַזֶּה רָאָה לְהַקְפִּיר שֶׁלֹּא לְשׁוֹתוֹת, וְזֶה דָּבָר פְּשׁוּט, כִּי בְּתַחֲלִיל הַיּוֹם שֶׁצָּרִיךְ לִבְנוֹת אֶת הָאֲמוּנָה הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לְכָל הָעוֹלָם כּוֹלֵו, יֵשׁ בְּחַי' הַתְּחִלָּה, בַּחוּר אֹו אֲבִרְךְ שֶׁמְכַנְיִסִּים לוֹ בְּלֵב שִׁיתִיגַע, אֵל תְּהִיָּה בַּהֲמָה, תִּשְׁבֵּר מִשְׁהוֹ. לִכֵּן כִּשְׁמַחֲזִיק בְּעַצְמוֹ בְּבוֹקֵר מִהַקְפָּה, מִמִּילָא הוּא נְהִיָּה אֲדָם אַחַר לְגַמְרִי, כִּי כָל הַחַיִּים תְּלוּי בְּזֶה, שֶׁאִם יֵאָחֲזוּ בְּעַצְמוֹ בְּכּוֹס קָפֵה, יֵאָחֲזוּ עַצְמוֹ מְעוֹד דְּבָרִים שֶׁאֵין צָרִיכִים.

ראיתי אנשים בעלי תשובה, חושבים שרבינו מקל, ולא מחמיר, כל היהדות נופל ע,י שאוכלים

לפני התפילה, כשאין נזהרים בזה, אין בכלל התחלה לשבר תאוה, ועי"ז אין להם טעם כלל בעבודת ה', כי הטעם בעבודת ה' מתחיל עם סור מרע, ואח"כ בא עשה טוב, והתפילה כוללת משניהם, כי קודם התפילה יסור מרע, לסגף עצמו, לאחוז בעצמו מכוס קפה, אני 'עובר' גדול, לא אוכל. ואחר התפילה שכבר זכה לבנות האמונה, הנה אני כן יכול לאכול בקדושה, יש לי אמונה. ובזה יוכל אח"כ ללכת לעבודה, ולעסוק עם אנשים, ולזכור ה' בכל דבר. כי תחילה התאפק קצת.

לכן ראה ר' נתן לסיים שאפי' מים לא שתה רבינו, שנרע מהו מנהג של רבינו, שנבין איך רבינו מסתכל על ענין האכילה, שהוא רק הותר לאחר העבודה ובנין האמונה, והרי אנתנו דבוקים ברבינו, ומקושרים בו, מתדבקים בשלימות הזה, ואנו יודעים שזה בא ע"י שלא שתה לפני התפילה.

גם כשהוא חולה וצריך לשתות קודם התפילה, יתחבר אל הצדיק שהוא בשלימות בזה. ועיקר הנושא האצלינו הוא להתחיל התחלות חרשות, אני חייב להיות אדם כזה, שכמה פעמים ביום אני מרעיב את עצמי, וכ"ש לפני התפילה.

להאיר בנו שההתחלה היא בהכנעת הרע, כי בתחילה רואה שאין לו אמונה בשלימות, לכן יתגבר בבחי' תענית לאחוז בעצמו משהו, אני כ"כ רחוק, לא יכול לאכול עכשיו, כי אז יהיה כמעט ומנחש היינו שאין מביא שפע לקדושה אלא לקליפות ח"ו, כי אין יחוד, וכמ"ש חז"ל שהוא כבונה במה, בחי' עבודה זרה, כי נפרד מה', כשאין אמונה אין לו דרך לעבוד את ה' בעוה"ז. ולכן צריך לבנות את האמונה מחדש, והוא ע"י שאין אוכל לפני התפילה כנ"ל, וכשנבנית האמונה יוכל לאכול,

בהלכה זו ר' נתן נותן לנו מושג חדש, שכל יום הוא יום של תענית ותשובה. ע"י שלא שותים לפני התפילה. וכך נהגו אנ"ש לקום בחצות הלילה, ולעסוק בצעקה ותפילה, ואח"כ כל היום הם שמחים. חצי יום יוה"כ וחצי יום שמחת תורה.

עוד קבלנו בהלכה זו שר' נתן אומר פירוש חדש מה זה 'בוקר טוב', התחלה חדשה! רואים בין השורות שהוא קיבל מרבינו התנוצצות מה זה ענין 'בוקר', בוקר זה התחלה חדשה. כי לא התחלתי מעולם כלל. מהיום אני נכנס לש"ס, משניות, וללכת ברכי אבותינו באמת, ולזכות לעוה"ז ולעוה"ב, ולזכות לשמחה וכל הברכות שרבינו נותן כל טוב סלה. מהיום אני מתחיל, כי לא התחלתי מעולם, התבודדות, תפילה כבונה. להאמין ולדעת שה' שומע את הריבור שלי.

ה' יזכנו להתדבק לרביה"ק, לדעת שאני צריך להרעיב את עצמי לשבר התאוות והקליפות כדי שאזכה לתפילה והתבודדות ולקיים את העצות של רבינו בדרך נכון, ולקבל כל דבר בשלום ואהבה, עד שנתרגל להשליך את הקפה הזה לפני התפילה, ובזה נזכה להאיר האומנה באור גדול ולזכות שיהיה יחוד קוב"ה אפי' באפי' על ידינו אמן.